

खप्तडछान्ना गाउँपालिकाको आ.व.२०७८।०७९ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट वक्तव्य

गाउँसभाका अध्यक्ष महोदय,
गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,
गाउँसभाका सचिवज्यू,
उपस्थित कर्मचारीज्यूहरू, पत्रकारज्यूहरू लगायत
सम्पूर्ण उपस्थित महानुभावहरू ।

सम्पूर्ण विश्व कोभिड-१९ महामारीको चपेटामा परिरहेको चुनौतीपूर्ण र असहज स्थितिमा गाउँ सभाको बैठकलाई सम्बोधित गर्दैछु ।

नेपालको सार्वभौमिकता, स्वाधीनता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय हित, स्वाभिमान, लोकतन्त्र र जनजीविकाका लागि भएका विभिन्न आन्दोलनहरू तथा जनयुद्धमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात-अज्ञात सहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । ती आन्दोलनहरूको नेतृत्व गर्नुहुने अग्रजहरूप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै नेपाली समाजको रूपान्तरणमा उहाँहरूले पुऱ्याउनुभएको महान योगदानको पुनःस्मरण गर्न चाहन्छु ।

कोभिड-१९ को कारण मानव जातिमाथि शताब्दीकै सबैभन्दा ठूलो सङ्कट पैदा भएको छ । यस महामारीका कारण लाखौं मानिसको ज्यान गइसकेको छ, अरू लाखौं सङ्क्रमित भइरहेका छन् । यस महामारीबाट जीवन गुमाउनु हुने नेपाली नागरिकहरूका शोकाकूल परिवारजनप्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दछु । त्यसैगरी उपचाररत रहनु भएका सम्पूर्ण दाजुभाई तथा दिदीबहिनीमा शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु । यस वर्ष कोभिड-१९ विरुद्धको खोपहरू अविष्कार गरी विभिन्न खोपहरूलाई विश्व स्वास्थ्य संगठनले प्रयोगका लागि मान्यता समेत दिई सकेको विषय सकारात्मक र आशलाग्दो रहेको छ । यसरी खोप अविष्कार र उत्पादनमा लाग्नु भएका सम्पूर्ण वैज्ञानिकहरू प्रति कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

कोभिड-१९ ले मुलुकको अर्थव्यवस्थामाथि गम्भिर असर पुऱ्याएको छ । विश्व पर्यटन, आवगमन, उद्यम व्यवसाय प्रायः सबै बन्द भई दिँदा उत्पादन र वितरण प्रणाली समेत गम्भिर रूपमा प्रभावित भएको छ । लाखौंको रोजगारी गुमेको छ भने विकास आयोजना तथा योजनाहरूसमेत पूर्ण रूपमा सञ्चालन हुन नसक्दा गाउँपालिकाले तय गरेका लक्ष्यप्राप्तिमा ठूलो व्यवधान खडा भएको छ ।

कोभिड-१९ सँग लड्नको लागि विश्व समुदायबीच ऐक्यबद्धता, सहकार्य बढ्दै गएको छ । यसका लागि अन्तर्राष्ट्रिय समुदायले नेपाल सरकारलाई खोप उपलब्ध गराउने कार्यमा विशेष जोड दिनु आवश्यक रहेको छ । यस रोगसँग जित्नका लागि सबै जनाले नेपाल सरकारले जारी गरेको स्वास्थ्य मापदण्ड अपनाउँदै, आत्मविश्वास र आशावादी भएर अनुशासित हुन जरुरी रहेको छ ।

यस महामारीबाट हुने आर्थिक क्षतिको पूर्ति, प्रविधि अन्वेषण, विकास निर्माण तथा समृद्ध समाज त आगामी दिनमा हुनसक्छ तर अमूल्य मानव जीवनको क्षतिलाई पूर्ति गर्न सकिदैन । यस सँगसँगै मानवीय पुँजी, दक्षता, विज्ञता र विचारको समेत अपूरणीय क्षति हुन्छ । त्यसैले अहिले सबैले आफ्नो जीवनको रक्षा गर्न सजगता अपनाउनु पर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

गाउँपालिकाले कोभिड-१९ को दोस्रो लहरका लागि आफ्नो स्रोत, साधनको उपलब्धता एवं अधिकारक्षेत्रका आधारमा आफ्नो कार्य कटिबद्धतापूर्वक गर्दै आएको छ । अब दोस्रो लहरमा भएका कमीकमजोरीबाट सिक्दै आधारभूत स्वास्थ्यको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले गर्नु पर्ने कामहरूलाई प्राथमिकतामा राखी आगामी दिनमा अझ बढी सतर्कता, समन्वय र एकता आवश्यक भएकोले यस महामारी विरुद्ध दृढताका साथ लाग्न म सबैमा आह्वान गर्दछु ।

यस जोखिम परिस्थितिमा अग्रपंक्तिमा रहेर सेवा गर्ने जनप्रतिनिधि, चिकित्सक, नर्स, स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, सफाइकर्मी, एम्बुलेन्स चालकलगायत सम्पूर्ण राष्ट्रसेवकको म उच्च प्रशंसा गर्दछु । अत्यावश्यक वस्तुको आपूर्ति सहज बनाउन योगदान गर्ने सबै व्यवसायिक प्रतिष्ठान तथा संघ-संस्थालाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । कोभिड-१९ रोकथाम र नियन्त्रणका लागि नेपाल सरकारका साथै गाउँपालिकाले चालेको कदममा पूर्ण साथ दिई सहयोग गर्नुभएकोमा सम्पूर्ण दाजुभाई तथा दिदीबहिनीप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । नेपालको संविधान जारी भएपश्चात देश संघीय प्रणाली अनुरूप राज्य पुनर्संरचना भई बनेका प्रदेशहरूको संस्थागत गर्दै संविधानको कार्यान्वयन गर्नु आजको प्रमुख दायित्व रहेको छ । यस प्रणाली अन्तर्गत गाउँपालिका भित्रको विकास निर्माण तथा सामाजिक उत्थानका कार्यहरूलाई उच्च महत्व दिने कार्य गर्दै आएको छ ।

- यस गाउँपालिकाबाट संचालित सम्पूर्ण विकासका कार्यक्रमहरू गाउँ कार्यपालिका, विषयगत शाखा, वडासँग समन्वय र सहभागितामा भई राखेको कुरा यहाँ उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई अवगत नै छ । यस गाउँपालिकाका लागि नेपाल सरकारबाट विनियोजन भएको र प्रदेश सरकारबाट विनियोजन भएको बजेटमा आन्तरिक राजस्व संकलनबाट प्राप्त रकमलाई जोडी आएको कुल बजेटको सीमाभित्र रही नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको मार्गदर्शन र गाउँपालिकाको भौगोलिक, जनसंख्याको आधारमा रही चालु आ.व.मा संचालन भएका र आगामी आ.व.को लागि प्रस्ताव गरिएका कार्यक्रमहरू सहभागितात्मक योजना तर्जुमाका विभिन्न चरणहरू पार गर्दै स्वीकृतिका लागि गाउँसभामा पेश गरिने यो प्रजातान्त्रिक विधि र संस्कारलाई आत्मसात गर्दै म चालु आ.व.को यथार्थ आय व्यय र आगामी आ.व.को प्रस्तावित कार्यक्रमहरू यस गरिमामय गाउँसभामा पेश गर्न अनुमति चाहन्छु ।

अध्यक्ष महोदय,

- सिमित वित्तीय स्रोतबाट असिमित जनआकांक्षाहरूलाई सम्बोधन गर्न कठिन हुने अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै उपलब्ध स्रोत र साधनलाई जनअपेक्षा अनुरूप व्यवस्थापन गर्ने यथेष्ट प्रयास गरेको छु ।
- गाउँपालिकाले लिएको आर्थिक समृद्धिको अभियानलाई साकार पार्न नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका मार्गदर्शन र निर्देशनहरूलाई हृदयङ्गम गरी गाउँ कार्यपालिकाका सम्पूर्ण सदस्यहरू लगायत विकास तथा नीति निर्माणमा सम्वद्ध सबै सरोकारवालाहरूको व्यापक सहभागीतामा **“विकासमा प्रतिबद्ध, आर्थिक रुपमा समृद्ध”** भन्ने मूल नारा सहितको गाउँपालिकाको समग्र आर्थिक विकासका लागि दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, रणनीतिहरू, अवलम्बन गरी

प्राथमिकीकरणका आधारमा तय गरिएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई यसै गरिमामय सभाबाट सहर्ष पारित गरी सभाकै मितिबाट कार्यान्वयन हुने कुरामा म विश्वस्त छु ।

- गाउँपालिकाबाट कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी जस्ता मानव विकास सूचकांक, पूर्वाधारको आवश्यकता हेरी सम्बन्धित क्षेत्रमा बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने ऐन, नियम, कार्यविधि तथा निर्देशिका तयार गर्न पर्याप्त बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म चालु आ.व.मा यस गाउँपालिका अन्तर्गत कायान्वयन भएका विकास निर्माणका योजना तथा कार्यक्रमहरूको सम्पूर्ण विवेचना गर्न चाहन्छु ।

१. गाउँपालिकाको गौरवका योजनाहरू कार्यान्वयन अन्तिम चरमा रहेका छन् ।
२. उपभोक्ता समितिबाट संचालन हुने काम लगभग सम्पन्न भएका छन् ।
३. गाउँपालिका भवन र वडा कार्यालयहरूको भवन निर्माणधिन कार्यमा रहेका छन् ।
४. संघिय सरकार संगको सम्पुरक साभेदारी संचालीत योजनाहरू टेन्डरद्वारा निर्माणधिन अवस्थामा रहेका छन् ।
५. कोभिड-१९ (कोरोना भाइरस) रोकथामका लागी प्रयास गरि नियन्त्रण भैरहेको छ ।
६. खप्तडछान्ना गाउँपालिकाको गुरुयोजना निर्माण कार्य भएको छ ।
७. गाउँपालिकामा दरवन्दी अनुसारका कर्मचारीहरू माग गरि पदपुर्ती भएका छन् ।
८. गाउँपालिकाका सबै बस्तीहरूमा विधुत सेवा संचालन गरिएको छ ।
९. गाउँपालिका, वडा कार्यालय र १० सयौंका अस्पतालको लागि निशुल्क जग्गा उपलब्ध भैसकेको छ ।

मुलतः चालु आर्थिक वर्षको योजना कार्यान्वयनमा देहायका बमोजिमका व्यवधानहरू रहन गय

- विकास निर्माण कार्य अल्ली ढीला संचालन हुनु ।
- भौगोलिक कठीनाई ।
- कोरोनाका कारण देश बन्दाबन्दीको अवस्थामा रहेकाले काम संचालन गर्न सकिएन ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म बजेटको विनियोजन र स्रोतको व्यवस्था सम्बन्धी योजना विनियोजनबाट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

- आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ का लागि नेपाल सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान तर्फ रु. १० करोड ६१ लाख, राजस्व बाँडफाँड तर्फ रु. ६ करोड ५७ लाख र सर्शत अनुदान तर्फ रु. १९ करोड ८३ लाख, विषेश अनुदानमा १ करोड ८ लाख, प्रदेश समानिकरण ७५ लाख ३५ हजार, प्रदेश राजश्व बाडफाड १० लाख ३७ हजार, आन्तरिक राजश्व तर्फ ५ लाख गरी **जम्मा ३८ करोड ९७ लाख २ हजार विनियोजन गरेको छु ।**

अध्यक्ष महोदय,

अब म नीति तथा कार्यक्रमका लक्ष्य तथा उद्देश्यहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

आगामी आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को नीति तथा कार्यक्रमका लक्ष्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् :

१. गाउँपालिकाको पूर्वाधार विकासमा जोड दिने ।
२. आर्थिक विकास तथा गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने ।
३. कृषिजन्य वस्तुको उत्पादनमा वृद्धि गरी आयस्तर बढाउने ।
४. महिला, बालबालिका तथा पिछ्छाडिएका क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ दिलाउने ।
५. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि हुने ।

६. दिगो विकास, वातावरणीय संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्न सघाउ पुऱ्याउने ।
७. शिक्षा, स्वास्थ्य, पोषण जस्ता सामाजिक पक्षको स्तर वृद्धि गरी स्वस्थ र समृद्धिउन्मुख बनाउने ।
८. सुशासन र सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा मितव्ययी, पारदर्शी एवं प्रभावकारी बनाई जनताले छिटोछरितो र विश्वासिलो महसुस गर्ने गरी सेवा सञ्चालन गरिने ।
९. कोरोना भाइरस लाई नियन्त्रण गर्ने ।

आगामी आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को नीति तथा कार्यक्रमको प्रमुख उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन् :-

१. व्यावसायिक कृषि तथा व्यावसायिक पशुपालनको माध्यमबाट उत्पादन वृद्धि गरी जनताको आयस्तरमा वृद्धि गर्नु ।
२. गाउँपालिका भित्र स्थानीय सडक तथा पुल, सिँचाई, साना तथा लघु जलविद्युत जस्ता आधारभूत पूर्वाधारहरुको विकास गर्नु ।
३. शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई एवं पोषण लगायतको विकास गरी मानव विकासको स्तरमा सुधार ल्याउनु ।
४. धार्मिक एवं ऐतिहासिक पर्यटन, पर्या-पर्यटन, साहसिक पर्यटनको सम्भावनाको पहिचान गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरु भित्र्याउनु ।
५. समाजमा परम्परागत रूपमा चलिआएका धर्म संस्कृति अनुसारका जात्रा तथा पर्व, रहनसहन र मौलिकताको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्नु ।
६. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सिद्धान्त अनुरूप प्रत्यक्ष लाभ पुऱ्याउनु ।
७. जनतालाई सेवा प्रवाह र सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउनु ।
८. जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्यमार्फत विकास निर्माण गर्नु ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आर्थिक विकास कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

कृषि तथा पशु विकास तर्फ

१. यस गाउँपालिकालाई कृषि तथा पशुतर्फ सर्शत अनुदान शीर्षकमा ६३ लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ । यस गाउँपालिकाबाट कृषि तथा पशु विकासतर्फ रु. १ करोड ३६ लाख ३५ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
२. “सम्पूर्ण जग्गाको बर्गिकरण : कृषियोग्य जग्गाको संरक्षण” भन्ने नारालाई सार्थक पार्न कृषकहरुलाई कृषि उपकरण अनुदान, साना कृषि सिँचाई कुलो निर्माण, बृहत अध्यक्ष कृषि कार्यक्रम तथा सुधारका लागि रकम विनियोजन गरिनेछ ।
३. बाँझो रहेको कृषियोग्य भूमिमा माटो सुहाउँदो फलफूलबाली लगाउने कृषकलाई सम्मान तथा प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी बाँझो जग्गा उपलब्धीमूलक बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
४. यस गाउँपालिकामा पहिचान भएका गरिब घरपरिवार एवं लक्षित समूहका लागि व्यावसायिक कृषि तथा पशुपालनतर्फ आकर्षित गर्न नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।
५. आँप, लिची, सुन्तला, अमिलो, कागती, स्याउ, केरा, ओखर जस्ता सबै हावापानी अनुकूलका व्यावसायिक फलफूल खेतीका साथै व्यावसायिक रूपमा अर्गानिक तरकारी खेती गर्ने र

च्याउखेती गर्ने कृषकहरुलाई बोटविरुवा, बीउविजन ल्याउनका लागि अनुदान दिने व्यवस्था गरिनेछ ।

६. गाउँमा उत्पादित आलु र प्याजको बजारीकरण तथा भण्डारणका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७. युवा तथा महिला लक्षित व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालन कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका साथै व्यवसायीक रुपमा फार्म दर्ता गरी मौरी पालन, माछा पालन, कुखुरा पालन, बंगुरपालन, भैसी पालन,गाईपालन गर्ने कृषकहरुलाई उत्प्रेरित गर्न कृषि अवलोकन भ्रमणको समेत व्यवस्था मिलाइनेछ ।
८. प्रत्येक वडाका नमुना कृषकहरु लाई छनोट गरि पुरुस्कृत गर्ने व्यवस्था गरिने छ ।
९. बेरोजगार युवाहरुको तथ्याङ्ग सकलन गरि कृषि विकास तर्फ माछा पालन,बुगुर पालन,कुखुरा पालन,बाखा पालन,भैसी पालन, गाईपालन जस्ता कार्य सचालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

उद्योग, पर्यटन तथा सहकारी तर्फ

१०. यस गाउँपालिकालाई गरिवि निवारणका लागि लघु उद्योग विकास कार्यक्रमका लागि सर्शत अनुदान शीर्षकमा रु. ३३ लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ ।
११. "सीप सिकौं, उद्यमी बनौं" गरिव घरपरिवार एवं लक्षित समूहका लागि ग्रामीण लघु घरेलु उद्योग विकास कार्यक्रम प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिनेछ ।
१२. यस क्षेत्रमा पाइने उच्च मूल्यका जडिबुटीहरुको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गरी सार्वजनिक निजी साभेदारी मोडेलमा जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना गर्न आवश्यक प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
१३. यस गाउँपालिकामा खनिज पदार्थको प्रचुर सम्भावना रहेकोले यसको खोज तथा अन्वेषण र उत्खननका लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१४. गाउँपालिकालाई पर्यटकीय गन्तव्यस्थल बनाउन र पर्यटकीय पूर्वाधार विकास गर्न पर्यटन गुरुयोजना निर्माण गर्न रकम विनियोजन गरिनेछ ।
१५. आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकता दिई पर्यटकीय गन्तव्य स्थल क्षेत्रका गाउँहरुमा होमस्टे संचालनमा थप जोड दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१६. नाइचुल्ला बाट खप्तड केवुलकार संचालन गर्न संघिय सरकार संग पहल गरिने छ ।
१७. आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई आकर्षित गर्न गाउँपालिका भित्रका पर्यटकीय स्थलको व्यापक प्रचार प्रसार तथा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम गर्नुका साथै महत्वपूर्ण ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक तथा प्राकृतिक क्षेत्रलाई समावेश गरी धार्मिक पर्यटनको प्रवर्द्धन, पूर्वाधार विकास गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१८. परम्परागत रुपमा चलिआएका संस्कृति, जात्रा तथा पर्व, लोक परम्परा, रहनसहन र मौलिकताको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक रकमको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१९. देशमा रहेका पर्यटकीय गन्तव्यस्थलहरुको पहिचान, निजी रुपमा सञ्चालित पर्यटकीय क्रियाकलाप तथा गतिविधि र पर्यटकीय पूर्वाधारहरुको व्यवस्थापन तथा सञ्चालनको सूचना प्रसार गरी आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न गाउँपालिकाका पधाधिकारी र कर्मचारीहरुलाई आन्तरिक पर्यटकीय अवलोकन भ्रमणको आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२०. गाउँमा रहेका सहकारीहरुको प्रवर्द्धन र सञ्चालन व्यवस्थापनका लागि अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
२१. सरकारीहरुको स्तरउन्नती र व्यवस्थापनको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिने छ ।

२२. सामुदायिक उत्पादन प्रणालीमार्फत आधुनिक कृषि तथा पशुपालन व्यवसाय गर्न अनुदानमा आधारित महिला सहकारी तथा कृषि सहकारी सञ्चालन गर्ने अवधारणा ल्याइनेछ ।
२३. गरिवि निवारणका लागि लघु उद्योग विकास कार्यक्रम (मेडपा) लाई निरन्तरता दिइएको छ ।
२४. गत वर्ष कारोनाका कारण बाकी रहेको सिप विकास तालिम लाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिइने छ ।
२५. साना तथा मझौला उद्योग संचालनमा विशेष जोड दिइने छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म सामाजिक विकास तर्फको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

शिक्षा तर्फ

२६. “बालमैत्री अनिवार्य शिक्षा, ज्ञान र सीपको सुनिश्चितता” भन्ने मूल नारालाई आत्मसात गर्दै यस गाउँपालिकाभित्र शैक्षिक गतिविधिहरु संचालन हुदै आईरहेका छन् । यस गाउँपालिकालाई शिक्षा तर्फ सर्शत अनुदान शीर्षकमा रु. १२ करोड ५६ लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ । यस गाउँपालिकाबाट सामाजिक विकास तर्फ रु. १ करोड विनियोजन गरिएको छ ।
२७. नेपाल सरकारबाट सञ्चालित “बालबालिका लाई विद्यालय ल्याऔ र पढाइमा टिकाउ” भन्ने अभियानलाई आत्मसात गर्दै यस गाउँपालिका भित्र सबै बालबालिकालाई शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्न आगामी १ वर्षभित्रमा साक्षर नेपाल कार्यक्रम घोषणा भए अनुसार नै विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई अनिवार्य विद्यालय भर्ना गराइने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
२८. “शिक्षकको हातमा पाठ्यक्रम र विद्यार्थीको हातमा पाठ्यपुस्तक” को प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पहल गर्न विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
२९. विद्यालयहरुको पूर्वाधार निर्माण तथा सुधारमा जोड दिई विद्यालयहरुमा गुणस्तर शिक्षाका लागि सीपमूलक तथा प्रविधियुक्त पठनपाठनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३०. स्थानीय तहले शिक्षा क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्ने आर्थिक भारलाई न्यूनिकरण गर्न नेपाल सरकारद्वारा जारी शिक्षा ऐनमा व्यवस्था भए अनुसार यस गाउँपालिका भित्रका विद्यालयहरुको अनुगमन गरी शिक्षक विद्यार्थी अनुपात, भौगोलिक विकटता, भौतिक अवस्था, एक विद्यालय देखि अर्को विद्यालयसम्मको दूरी आदीका आधारमा दरबन्दी मिलान गरी विद्यालय मर्ज गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३१. आधारभूत तह र मा.वि. तहको विद्यार्थी संख्या र विषयगतको आधारमा शिक्षक दरबन्दीको व्यवस्था गरिनेछ ।
३२. मौजादा कोटा बाट सम्पूर्ण विद्यालयमा एक विद्यालय एक बालविकास केन्द्रको व्यवस्था गरिने छ ।
३३. “प्राविधिक शिक्षा आजको आवश्यकता” भन्ने मूल नारालाई साकार पार्न गाउँपालिकामा प्राविधिक शिक्षालय स्थापना का लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
३४. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक शिक्षाको विकासका लागि शिक्षकहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न विद्यालय व्यवस्थापन समिति, प्रधानाध्यापक, शि.अ.सं. अन्तक्रिया, शिक्षक विद्यार्थी अभिभावक अन्तक्रियाका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

३५. विद्यार्थीहरूको मनोबल तथा क्षमता वृद्धिका लागि शारीरिक व्यायाम, विद्यार्थी खेलकुद, अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन, जेहेन्दार विद्यार्थी प्रोत्साहनको व्यवस्थाका लागि थप रकम विनियोजन गरिनेछ ।
३६. अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि शिक्षामा पहुँच पुऱ्याउन प्राविधिक शिक्षालय र हरेक सामुदायिक विद्यालयहरूमा अनिवार्य सीपमूलक प्राविधिक कक्षा सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
३७. कक्षा ५ र कक्षा ८ को अन्तीम परिक्षा गाउँपालिका स्तरिय परिक्षा संचालनमा निरन्तरता गरिने छ ।
३८. अध्यक्ष कप प्रतियोगिता लाई निरन्तरता दिइने छ ।
३९. अध्यक्ष छात्रवृद्धि कोषको स्थापना गरिने छ ।
४०. उच्च शिक्षामा छात्राहरूको पहुँच तथा सहभागिता बढाउन उच्चमाध्यमिक तहको परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा हासिल गर्ने छात्रालाई पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ ।
४१. आधारभुत विद्यालयमा दिवा खाना, सरसफाइ, प्रारम्भीक तह पढाई कार्यक्रम संचालनमा जोड दिने छ ।
४२. विगत देखी संचालनमा रहेको स्वयम सेवक शिक्षक कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइने छ ।
४३. शिक्षामा थप गुणस्तर सुधारका लागि स्थानिय पाठ्यक्रम निमाण गरि प्रयोगमा ल्याइने छ ।
४४. बालबिकास केन्द्रका बालबालिकाहरूका लागि बालमैत्री कक्षाकोठा तथा शैक्षिक सामाग्रीको व्यवस्थामा विषेश जोड दिइने छ ।
४५. विद्यालयहरूमा निशुल्क सेनिटरी प्याड वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
४६. विद्यालयहरूमा ई हाजिरी ब्यवस्था गरिने छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म स्वास्थ्य तर्फको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

स्वास्थ्य तर्फ

४७. यस गाउँपालिकालाई स्वास्थ्य तर्फ सर्शत अनुदान शीर्षकमा रु. ४ करोड ३३ लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ । यस गाउँपालिकाबाट समेत स्वास्थ्य तर्फ रु. १ करोड विनियोजन गरिएको छ ।
४८. यस गाउँपालिकाबाट कोरोना र विपद रोकथामका लागि २३ लाख ३६ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
४९. हरेक नेपालीको स्वस्थ भई बाँच्न पाउने हकलाई सुनिश्चित गर्न गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य चौकी तथा बर्थिङ्ग सेन्टरहरूको क्रमशः स्तरोन्नति गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
५०. सरकारले निःशुल्क उपलब्ध गराउने औषधिहरू सबै स्वास्थ्य संस्थामा निरन्तर उपलब्ध हुने व्यवस्थाका लागि नेपाल सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।

५१. गाउँपालिका स्थित सबै किसिमका स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्यकर्मी, औषधी तथा स्वास्थ्य सेवाको मापदण्ड र व्यवस्थापनको प्रभावकारिता बढाउन अनुगमन र मूल्याङ्कन पद्धति कडाइका साथ लागू गरिनेछ ।
५२. गाउँपालिकामा आउनसक्ने महामारी तथा विपदबाट हुनसक्ने सम्भावित जनधनको क्षति न्यूनिकरणका लागि गाउँपालिकाले औषधी र उपकरण सहितको एक स्वास्थ्य इकाई गठन गरी विपद व्यवस्थापन कार्य द्रुत गतिमा सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक स्रोतको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
५३. सबै स्वास्थ्य संस्थाद्वारा हरेक नागरिकमा गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुग्ने गरी निशुल्क उपचार, आधारभुत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न तथा गाउँपालिकाको प्रसूति सेवालाई प्रभावकारी बनाई मातृशिशु स्वास्थ्यमा सुधार ल्याई मातृमृत्युदर, शिशु बालमृत्युदर, कुपोषणदर, रोगको प्रकोप दर घटाई CPR औसत आयु वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
५४. जेष्ठनागरिक तथा अपाङ्ग नागरिकहरूका लागि समय समयमा घर दैलोमा उपचार गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५५. १००० दिनका आमाहरू लाई प्रतेक महिनामा आमा समुहमा आवद्ध गराइ आमा र बच्चाको पोषण स्थिती अवलोकन पोषण परामर्श गर्न नियमित स्वास्थ्य कर्मिले भेट गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
५६. यस गाउँपालिकाको जनसंख्याको चापलाई मध्यनजर गरी X-ray, USG, Video X-ray, General Lab, Doctor, CS सहितको सेवा दिने एम्बुलेन्स सहितको १० शैयाको अस्पताल संचालन गरिने छ ।
५७. भौतिक पूर्वाधार निर्माण हुन बाकी रहेका स्वास्थ्य चौकीहरूको जग्गा व्यवस्था गर्न लगाई भौतिक पूर्वाधार तयार गरि सुविधा सम्पन्न गराइने छ ।
५८. बालविवाह, बहुविवाह, बोक्सी प्रथा, लैङ्गिक तथा घरेलु हिंसा, छाउपडी प्रथा जस्ता अन्धविश्वास एवं कुरितीहरूलाई निरुत्साहित गर्न प्रचलित कानुनको कडाइका साथ कार्यान्वयन गर्दै यस्ता कुप्रथा विरुद्ध जनचेतना अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
५९. आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका महिलाहरूलाई लक्षित गरी उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि तथा सशक्तिकरणका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
६०. आर्थिक र सामाजिक रूपमा विपन्न, एकल महिला, दलित, जनजाती, अल्पसंख्यक, वञ्चितिकरणमा परेका व्यक्ति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा जोखिम अवस्थामा रहेका महिलाहरूको रोजगारी, उद्यमशीलता, क्षमता विकास तथा सशक्तिकरणका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६१. गाउँस्तरमा युवा तथा महिलाहरूलाई आयआर्जनमा लगाई उद्यमशील बनाउन तालिम तथा प्रोत्साहन कार्यक्रमहरू प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिनेछ ।
६२. विद्यालय जाने बालबालिकाहरूलाई उत्साहित गर्न र सबै प्रकारका बालश्रम निरुत्साहित गर्ने बालश्रम निषेधको नीति अवलम्बन गरी अनुगमनको कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाइनेछ ।
६३. बालबालिकाको मनोबल र क्षमता विकास गर्न बालक्लवको स्थापना, बाल खेल प्रतियोगिताको आयोजना गरिनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म पूर्वाधार विकास तर्फको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

६४. "भौतिक पूर्वाधार, विकासको आधार" भन्ने तथ्यलाई आत्मसाथ गर्दै गाउँपालिकामा भौतिक पूर्वाधारको विकासलाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्दै वडा कार्यालय पहुँच मार्ग सडक सञ्जाल विस्तार तथा स्तरउन्नति कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
६५. यस गाउँपालिका हुदै जाने राष्ट्रिय गौरवको योजना सेती लोकमार्ग को काम लगाडी बढाउनका लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
६६. गाउँपालिकाका स्थानीय सडक तथा ग्रामीण सडकहरुको क्रमशः स्तरउन्नति तथा सुधार गर्दै जाने र उपयुक्त ठाउँमा सार्वजनिक पार्क र प्रतिक्षालय निर्माण गर्न आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।
६७. खानेपानी तथा सरसफाई सेवा उपलब्ध गराउने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । माग र श्रोतको उपलब्धतालाई मध्यनजर गरी "एक घर, एक धारा" को नीतिलाई अगाडि बढाइनेछ । बाढी पहिरो लगायतका प्राकृतिक प्रकोपका कारणले क्षति भएका खानेपानी तथा सरसफाईका संरचनाको समयमै पुनःनिर्माणको निमित्त ग्रामिण जलस्रोत परियोजना तथा अन्य सरोकारवालासँग साझेदारीको व्यवस्था मिलाइनेछ । यसका लागि उपभोक्ता समितिको संस्थागत क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ ।
६८. खानेपानीको स्रोतको संरक्षण गरी सबैलाई आधारभूत खानेपानी तथा सरसफाई को लागि रु. ३० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
६९. गाउँपालिका भित्रको फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि सबै वडाहरुमा ल्याण्डफिल साईट स्थापना गरी रिसाइक्लिङ्ग र प्रशोधन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७०. गाउँको मुख्य आधार कृषि भएकोले कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्न RCC सिंचाई र पाइपद्वारा सिंचाई कुलोका आयोजनाहरु संचालन गर्न रु. १ करोड ७५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
७१. राज्यको चौथो अंगका रुपमा रहेको सञ्चार क्षेत्रको हक अधिकार सुरक्षित गरी स्थानीय सञ्चार तथा पत्रकारितालाई प्रोत्साहन गर्न सञ्चार क्षेत्रको प्रवर्द्धन र क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक रकमको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७२. गाउँपालिकामा खेलकूद विकासका लागि रंगशाला, व्यायामशाला र खेलकूद मैदान निर्माण गरी प्रयोगमा ल्याउने नीति लिइनेछ ।
७३. खेलकूद कार्यक्रमहरु आयोजना गरी बालबालिका तथा युवाहरुलाई खेलकूद तर्फ आकर्षण गर्न विभिन्न खेलकूद प्रतियोगिताहरु सञ्चालनका लागि रकम विनियोजन गरिएको छ ।
७४. यस गाउँपालिकालाई प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तर्फ सर्शत अनुदान शीर्षकमा रु. १ करोड ११ लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ ।
७५. कामका लागि रोजगार भन्ने नारा लाई आत्मसाथ गर्दै प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिने छ ।
७६. यस गाउँपालिका भित्र रहेका बेरोगार युवाहरुको तथ्याङ्क सकलन गरी विभिन्न रोजगारका कार्यक्रमहरु संचालनमा जोड दिइने छ ।

७७. ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना द्वारा संचालित योजनाहरूको निरन्तरता दिने र थप आयोजनाहरू प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिने छ ।
७८. ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन अन्तर्गत स्वाच्छ, खानेपानी र सरसफाइमा विशेष ध्यान दिइने छ ।
७९. यस गाउँपालिकालाई संघिय सरकार विशेष अनुदान तर्फ शीर्षकमा रु. १ करोड ८ लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ ।
८०. यस गाउँपालिकालाई संघिय सरकार बाट उर्जा विकास कार्यक्रम तर्फ सर्शत अनुदान शीर्षकमा रु. १० लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ ।
८१. यस गाउँपालिकालाई संघिय सरकार बाट नागरिक आवास कार्यक्रम तर्फ सर्शत अनुदान शीर्षकमा रु. १८ लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ ।
८२. यस गाउँपालिकालाई संघिय सरकार बाट भौलगे पुल कार्यक्रम तर्फ सर्शत अनुदान शीर्षकमा रु. २१ लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ ।
८३. यस गाउँपालिकालाई संघिय सरकार बाट पोषण कार्यक्रम तर्फ सर्शत अनुदान शीर्षकमा रु. २४ लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ ।
८४. जजुराडा, जुकेना भौलगे पुल को काममा निरन्तरता दिइएको छ र अन्य भौलगे पुलहरू निर्माणमा जोड दिइने छ ।

अध्यक्ष महोदय,

८५. यस गाउँपालिकाले गत वर्ष घोषणा गरेको उज्यालो गाउँपालिका अभियानलाई सफल पार्न आगामी वर्ष पनि निरन्तरता दिइएको छ ।
८६. उज्यालोबाट वञ्चित भएका वडाहरूलाई लक्षित गरी लघुजलविद्युत आयोजना सञ्चालन गर्ने आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
८७. यस गाउँपालिका अन्तर्गत सम्पूर्ण वडाहरूमा राष्ट्रिय प्रशारण लाइन जडानमा निरन्तरता दिइने छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

८८. गाउँपालिकाले संघ-संस्थाहरूसँग समन्वय गरी नाङ्गा डाँडाहरूलाई हराभरा बनाउन एक गाउँ एक नर्सरीको निर्माणको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
८९. वृक्षारोपणको माध्यमबाट भू तथा जलाधार संरक्षण गरी प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र व्यवस्थापनका कार्यक्रममा व्यापक जनसहभागिता परिचालन गरिनेछ ।
९०. भूक्षय नियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण, जलउत्पन्न प्रकोप, नदी मुहान तथा नदी कटान संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
९१. गाउँपालिकामा विपद व्यवस्थापन तथा जोखिम न्यूनिकरण योजना तयार गरी सोही अनुरूप कार्य गरिनेछ । प्राकृतिक विपदमा परेकाहरूको खोज तथा उद्धार गर्न पूर्वतयारी स्वरूप आवश्यक उपकरणहरू खरिद गरी तयारी अवस्थामा राखिनेछ ।
९२. गाउँपालिका भित्र निर्माण गरिने सार्वजनिक भवन, खानेपानी, शौचालय, सडकहरू भूकम्प प्रतिरोधात्मकका साथै अपाङ्ग, महिला र बालमैत्री हुने गरी निर्माण गरिनेछ ।

९३. जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण गर्न वातावरण संरक्षण र जैविक विविधताको संरक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म कर प्रणाली सम्बन्धी कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

९४. गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने आर्थिक क्रियाकलापलाई करको दायरामा ल्याई राजस्व वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

९५. कर सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरी करको दायरा विस्तार गरिनेछ ।

९६. गाउँपालिकाको करको संरचना र करका दरहरू समय सापेक्ष हुने गरी कर प्रणालीलाई थप प्रगतिशिल एवं समन्यायिक बनाइनेछ ।

९७. करको दर तथा दायरा फराकिलो पारी आत्मनिर्भर गाउँपालिका बन्न आन्तरिक स्रोतको खोजी गरिनेछ ।

९८. गाउँपालिकास्तरमा कर असुल उपर गर्न, चुहावट नियन्त्रण गर्न, समन्वय र अनुगमन गर्न तथा संगठन संरचना तयार गर्न आवश्यक स्रोतको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

९९. घरजग्गाको विद्यमान मूल्याङ्कन प्रणालीलाई समयानुकूल सुधार गरी प्रचलित बजार मूल्य र न्यूनतम मूल्याङ्कन बीच रहेको दूरी कम गरी सम्पत्ति कर लागू गर्न कार्यविधि बनाइनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब कार्यान्वयन क्षमता सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१००. विगतका क्रमागत आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई सम्पन्न गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिई नयाँ आयोजनाहरूलाई कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।

१०१. गाउँपालिकालाई प्राप्त स्रोतहरूको उचित व्यवस्थापन गरी र समयमा उपलब्धी हासिल गर्न गाउँस्तरको योजनाहरू तर्जुमाका लागि आवश्यक स्रोतको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

१०२. आगामी दिनमा योजना छनौटका लागि आम छान्नाबासी सहभागी भई योजना छनौट गर्ने प्रणाली विकास गरिनेछ ।

१०३. गाउँपालिका र वडा कार्यालयले सञ्चालन गरेका तर स्रोतको अभाव रही सम्पन्न हुन नसकेका र दोहोरो नपर्ने अवस्थामा लागत प्रतिफल अनुकूल र सामाजिक दायित्वका आधारमा प्राथमिकता प्राप्त आयोजना तथा कार्यक्रममा आवश्यक स्रोत व्यवस्थापन गरिनेछ ।

१०४. विकास आयोजनाहरू छनौट गर्दा सम्भाव्यता अध्ययन, विस्तृत अध्ययन र विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार भएका आयोजनालाई परियोजना बैकमा समावेश गरेर मात्र बजेटको सुनिश्चितता गर्ने गरी पहिलो चौमासिक अवधिभित्रै योजना छनौट कार्यविधि बनाई लागू गर्न पर्याप्त बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

१०५. सडक, खानेपानी, सिँचाइ, तटवन्धन लगायत ऊर्जाका आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा आवश्यकताका आधारमा सम्भाव्य योजनाहरूको अध्ययन प्रतिवेदनहरू तयार गरी स्वीकृत भएपछि मात्र कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।

१०६. यस कार्यालयबाट हुने गरेका विकास निर्माणका कामहरूको अनुगमन र मूल्याङ्कनलाई प्रभावकारी बनाउन नियमित रूपमा सूचक सहितको अनुगमन गरी सार्वजनिक गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१०७. स्थानीय विकास योजनाको नियमित नतिजामूलक अनुगमन गरी कार्यान्वयनमा देखिने समस्या समाधान गर्न अध्यक्षज्यूको संयोजकत्वमा स्थानीय विकास समस्या समाधान समिति गठन गरिनेछ ।
१०८. आगामी आर्थिक वर्षको लागि विनियोजित बजेटको स्रोत फरक पर्न गएमा सोलाई हिउदे अबिधेशनमा संशोधन गरिसक्नुपर्ने व्यवस्था मिलाएको छ ।
१०९. बजेट कार्यान्वयनको प्रगति र देखिएका समस्या समाधान गर्न त्रैमासिक रुपमा विषयगत शाखा प्रमुखहरु र वडा सचिवहरुको उपस्थितिमा बजेट समिक्षा गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

११०. आफ्नै भवन नभई घरभाडा लिई सेवा प्रवाह गरिरहेका कार्यालयहरुको क्रमशः आफ्नै भवन निर्माण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१११. पुरानो र जीर्ण हुँदै गएका वडा कार्यालयहरुको भवन मर्मत तथा सुधारका लागि रकम विनियोजन गरिनेछ ।
११२. विभिन्न क्षेत्रमा हुने गरेका संस्थागत र मिलोमतोमा हुने भ्रष्टाचारलाई न्यूनीकरण र नियन्त्रण गर्न शुन्य सहनशिलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
११३. गाउँपालिका र अन्तर्गतका निकायहरुको सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता, प्रभावकारिता र पारदर्शीता कायम गर्न नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।
११४. बजेट खर्च गर्दा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सुदृढ गरी आन्तरिक लेखा परीक्षणलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।
११५. ईन्टरनेटको माध्यमबाट कार्यालयलाई कागज रहित कार्यालय बनाइने छ र प्रत्येक वडाहरुमा ईन्टरनेटको पहुँच पुऱ्याउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
११६. गाउँपालिका कार्यालयमा सार्वजनिक जवाफदेहिताका सूचकहरु, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, लैङ्गिक बजेट परिक्षणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
११७. फरक क्षमता भएका ब्यक्तिहरु लाई सिप र क्षमता अनुसारको तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
११८. फरक क्षमता भएका ब्यक्तिहरु लाई अपाङ्ग परिचय पत्र वितरण कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइने छ ।
११९. वडाहरुमा गठित अपाङ्ग समुहहरु लाई थप ब्यवस्थित बनाइने छ ।
१२०. फरक क्षमता भएका ब्यक्ति लाईको स्तरउन्नतीको लागि विभिन्न संघ संस्थाहरु संग कार्यक्रम सचालनको लागि पहल गरिने छ ।
१२१. गाउँपालिकाले निर्माण गरेको कार्ययोजना अनुसार कार्यक्रम सचालन गर्ने ब्यवस्था मिलाइने छ ।
१२२. यस गाउँपालिकालाई लैगिङ्ग समानता कार्यक्रम तर्फ सर्शत अनुदान शीर्षकमा रु. १ लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ ।
१२३. महिला हिसां न्युनिकरणका लागि विभिन्न सन्देश मुलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
१२४. हिसांमा परेका,एकल महिलाहरु लाई सिप मुलक तालिमको ब्यवस्था गरिने छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पन्जीकरण शाखा सम्बन्धी कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१२५. ब्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा ब्यावस्थापन सुचना प्रनाणी र ब्यवस्थापन घटना दर्ता सुद्धिकरणका लागी राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पन्जिकरण विभागबाट रु. १३ लाख शर्सत अनुदान विनियोजन भएको छ ।

१२६. पुराना ब्यक्तिगत घटनाका दर्ता कितावहरु डिजिटाइज गरी तत् प्रश्चात हुने ब्यक्तिगत घटना दर्ता पूर्ण अनलाइन प्रणाली मार्फत गराइने छ ।
१२७. ब्यक्तिगत घटना तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धीत वडा कार्यालय बाट अनलाइन माफत सन्चालन गर्नका लागी काम अगाडी बढाइने छ ।
१२८. सामाजिक सुरक्षा भर्ता वितरण लाइ सहज बनाउनका लागी प्रत्येक सेवा ग्राहीको परिचय पत्रको ब्यवस्था गरिनेछ ।
१२९. सामाजिक सुरक्षा भर्ता वितरण बैक माफत संचालन गरिने छ ।
१३०. प्रत्येक वडा बस्तीमा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी जनचेतना मुलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
१३१. सामाजिक सुरक्षा तथा ब्यक्तिगत घटना दर्तामा नागरिकको सहज पहुच पुयाउन तथा शत प्रतिशत घटना दर्ता गराउन सुचना संचार तथा पहुँच अभियान(दर्ता शिविर) संचालन गरिनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म बजेटको विनियोजन र स्रोतको व्यवस्था सम्बन्धी योजना र अघिल्लो वर्षको विनियोजनबाट भएको खर्च प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

- आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ का लागि नेपाल सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान तर्फ रु. १० करोड १४ लाख, राजस्व बाँडफाँड तर्फ रु. ६ करोड ५२ लाख ४९ हजार ८ सय र सर्शत अनुदान तर्फ रु. १८ करोड ४० लाख, प्रदेश समानिकरण ६९ लाख ७५ हजार, प्रदेश राजश्व बाडफाड ९ लाख २० हजार चालु आर्थिक वर्षको विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिका भवन, नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट विनियोजन हुन सक्ने समपूरक तथा विशेष अनुदान रकमलाई गाउँपालिकाले आफूले पहिचान गरी आफ्नो क्षेत्रमा पूर्वाधार विकासका योजना कार्यान्वयन गर्नका लागि योजनाको सम्भाव्यता, लागत, प्रतिफल वा लाभ, योजना कार्यान्वयन गर्न सक्ने वित्तीय वा भौतिक क्षमता वा जनशक्ति योजनाको आवश्यकता र प्राथमिकताका आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि समपूरक कोष शिर्षकमा रु. ५ करोड छुट्टाइएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अन्त्यमा

- यस नीति तथा कार्यक्रमबाट आर्थिक क्रियाकलाप विस्तार भई उच्च आर्थिक वृद्धिदर हासिल हुने अपेक्षा राखिएको छ । प्रस्तुत बजेटबाट मानव विकास सूचकमा क्रमशः सुधार हुँदै जानेमा विश्वस्त छु ।
- यस गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम एवं आगामी वर्ष २०७८/०७९ को बजेटका सिद्धान्त, उद्देश्य, प्राथमिकता र प्रमुख नीति उपर गाउँसभामा घनिभूत छलफल भई गाउँसभा सदस्यज्यूहरुले दिनुभएका सुभावहरु प्रस्तुत बजेटको आधारको रुपमा रहेका छन् । बजेट छलफलका क्रममा आ-आफ्नो तर्फबाट सुभाव दिनुहुने गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु, गाउँ कार्यपालिकाका पदाधिकारीज्यूहरु, कर्मचारीहरु, स्थानीय वुद्धिजीवि, नागरिक समाज तथा सामुदायिक एवं सामाजिक संघसंस्थाहरु, पत्रकार तथा सञ्चारकर्मीहरु र सबै छान्नाबासीहरुमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।
- गत वर्षका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु कार्यान्वयन एवं सम्पन्न गर्न आ-आफ्नो क्षेत्रबाट सहयोग पुऱ्याउनु हुने जनप्रतिनिधिज्यूहरु, कार्यपालिका एवं गाउँसभाका पदाधिकारीज्यूहरु, सम्पूर्ण कर्मचारीहरु, करदाताहरु, स्थानीय वुद्धिजीवि, उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरु,

सरोकारवालाहरु, पत्रकार तथा सञ्चारकर्मीहरु, सरकारी, गैरसरकारी तथा सामुदायिक संस्थाहरु आमनागरिकहरु लगायत यस गाउँपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरुमा हार्दिक धन्यवाद दिँदै आगामी दिनहरुमा पनि बजेटको सफल कार्यान्वयनमा यहाँहरुबाट अझ बढी पारदर्शिता, मितव्ययिता, सहभागिता एवं थप उत्तरदायी भूमिकाको अपेक्षा राख्दछु।

धन्यवाद !

मिति: २०७८ असार ०९ गते

- पावसरा थापा
- उपाध्यक्ष
- खप्तडछान्ना गाउँपालिका

